

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 A

Vaststelling van de begrotingsstaat van het Mobiliteitsfonds voor het jaar 2023

Nr. 58

BRIEF VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 december 2022

Bijgaand ontvangt u de tweede Rapportage Rijkswegennet van 2022. Deze rapportage bevat de jaarcijfers van september 2021 tot en met augustus 2022 over het gebruik van het Rijkswegennet, de filezwaarte, de filetop-10 en het reistijdverlies.

Het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid (KiM) heeft in mei 2022 een raming op basis van CPB-scenario's gepubliceerd over de ontwikkeling van het wegverkeer tot en met 2027. De verwachting van het KiM is dat het verkeer na de coronacrisis weer zal groeien, met de inschatting dat in 2027 de verkeersprestatie op het hoofdwegennet 13 procent hoger ligt dan voor de coronacrisis (2019).

Belangrijkste bevindingen in deze rapportage

Sinds het loslaten van de coronamaatregelen in februari 2022 is het een stuk drukker op de weg. Dit is terug te zien in de afgelegde voertuigkilometers, maar ook in de files. Opvallend daarbij is dat het aandeel files als gevolg van werkzaamheden hoger is dan het gemiddelde van de jaren 2017 t/m 2019 (voor corona). De relatief hoge hoeveelheid files als gevolg van werkzaamheden wordt mede veroorzaakt door de instandhoudingsopgave en het achterstallig onderhoud waar Rijkswaterstaat voor staat, waarbij in het bijzonder onderhoud aan bruggen leidt tot vertragingen. Ten opzichte van eind april 2022:

- is het aantal afgelegde voertuigkilometers dat in een jaar is afgelegd gestegen van 66,0 naar 66,9 miljard voertuigkilometers.
- is de jaarfilezwaarte toegenomen met 26 procent naar 12,6 miljoen kilometerminuten. De belangrijkste file-oorzaak is reguliere spitsfiles, gevolgd door incidentele files (ongevallen en pechgevallen).
- is het aantal uren dat alle weggebruikers gezamenlijk *extra* hebben moeten reizen, onder andere doordat ze in de file stonden, toegenomen met 10,9 procent. Hiermee komt het reistijdverlies per eind

augustus 2022 op 36,1 miljoen uur op jaarbasis. Reistijdverlies treedt op wanneer de weggebruiker niet de referentiesnelheid van 100 kilometer per uur kan rijden.

- is het aandeel files door werkzaamheden gedaald tot 5,8 procent, een daling van 1,5 procent ten opzichte van de 7,3 procent per eind april 2022. Het aandeel files door aanleg en gepland onderhoud blijft met 3,6 procent onder de norm van 10 procent van het totaal aan files, zoals afgesproken met de Tweede Kamer.
- is de A20 bij Rotterdam tussen Schiebroek en Crooswijk opnieuw op de eerste plek in de filetop-10 te vinden. Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er twee nieuwe locaties toegevoegd aan de filetop-10. Dit betreffen de A50 Arnhem-Oss bij knooppunt Bankhoef (positie 5) en de A2 Den Bosch-Utrecht tussen Knooppunt Empel en Kerkdriel (positie 10).
- is het totale economische reistijdverlies op het hoofdwegennet over de afgelopen twaalf maanden gestegen met 44 procent. De top-3 wordt aangevoerd door de A2 tussen Deil en Empel, gevolgd door de A27 tussen Everdingen en Gorinchem (positie 2), gevolgd door de A16 tussen Ridderkerk en Terbregseplein (positie 3). Er zijn twee nieuwe trajecten in de top-20 voor economische reistijdverliezen ten opzichte van de vorige rapportage. Dit betreffen de A27 tussen knooppunt Hooipolder en Gorinchem (positie 16) en de A59 tussen knooppunt Zonzeel en Hooipolder (positie 18).

De afgelopen vier maanden is geen nieuw weggedeelte gerealiseerd.

Nieuwe meetmethodiek filezwaarte

Tot het begin van 2022 werden de filecijfers gebaseerd op data die verzameld werd met behulp van detectielussen in het wegdek. Sinds februari dit jaar beschikt Rijkswaterstaat over de mogelijkheid om de filezwaarte te bepalen met data die rechtstreeks afkomstig is uit de voertuigen zelf, zogeheten Floating Car Data (FCD). De nieuwe meetmethodiek is fijnmaziger en over het gehele hoofdwegennet beschikbaar, in tegenstelling tot de data van de detectielussen.

Elke rapportage bevat specifieke thema's. In deze rapportage zijn dat, naast de gemeten effecten van de coronamaatregelen op het verkeersbeeld en verkeersveiligheid.

Specifiek thema: COVID-19/Corona in relatie tot het Rijkswegennet

Sinds het uitbreken van de pandemie en de hieraan gekoppelde coronamaatregelen van de overheid is een heel ander verkeersbeeld waarneembaar. Door het loslaten van de maatregelen is een sterke stijging in afgelegde kilometers en files te zien ten opzichte van dezelfde periode in het vorige jaar (2021). De filezwaarte ligt in 2022 een stuk hoger dan in 2021. In de periode van halverwege maart tot en met eind augustus 2022 ligt de filezwaarte zelfs drie keer zo hoog als de gemiddelde filezwaarte in diezelfde periode in 2020 en 2021. In dit hoofdstuk worden de effecten van de maatregelen op het verkeer inzichtelijk gemaakt per maand.

Specifiek thema: Verkeersveiligheid

Het beleid van Rijkswaterstaat is erop gericht om de verkeersveiligheid te waarborgen, waardoor er minder gewonden en doden in het verkeer in Nederland vallen. Er is tot en met 2019 een stijgende trend te zien, waarna

er in 2020 aanzienlijk minder ongevallen plaatsvonden. In 2021 zijn er 4,8 procent meer ongevallen geweest dan in 2020. In dit hoofdstuk worden de cijfers met betrekking tot verkeersongevallen besproken.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
M.G.J. Harbers